
Comparison Hardiness of Married Women with Consanguineous and Non-Consanguineous Marriage

Ali Naseri ^{1 *}, Zakieh Pakrouh ²

1- M.Sc. in Clinical Psychology, Department of Medicine, Islamic Azad University, Birjand Branch, Birjand, Iran.

2- M.Sc. in Clinical Psychology, Faculty of Education and Psychology, Ferdowsi University, Mashhad, Iran.

Abstract

This study is aimed to compare the characteristics of tenacity and its components among women with consanguineous and non-consanguineous marriages. This research is conducted in a descriptive-correlational manner. The statistical population of the study consists of married female students of Payame Noor University of Mashhad in 2019. Finally, by removing the insignificant data, 38 people completed the abridged tenacious scale questionnaire (AHS) in an accessible and voluntary manner online. According to the results of independent t-test, a significant level (0.038) is obtained for tenacity and its control component is obtained with a significant level (0.014). It indicates that there is a significant difference between the level of tenacity and its control component with consanguineous and non-consanguineous marriages. But no significant difference is found in the components of commitment (0.076) and struggle (0.136). Based in the findings of this study, tenacity, especially its control component, can play an effective role for women with consanguineous and non-consanguineous marriages.

Key words: Hardiness, consanguineous marriage non-consanguineous marriage

OPEN ACCESS Research Article

*Correspondence Ali Naseri *
alinasseri1997@gmail.com

Received: April 5, 2022
Accepted: March 3, 2023
Published: Spring 2023

Citation: Naseri, A. Pakrouh, Z (2023). Comparison Hardiness of Married Women with Consanguineous and Non-Consanguineous Marriage. Journal of Psycho Research and Educational Studies, 1(1): 28-40
doi.org/10.30495/PSYCH.2023.699924

Extended abstract

Introduction

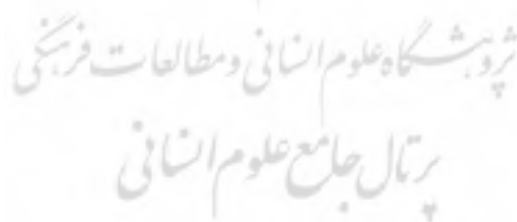
Marital relationship is the central core of the family system, and for this reason, marital relationships can be considered one of the essential topics in psychology; because marital relationships are one of the most intimate interpersonal relationships and one of the most important human relationships. Since the institution of the family is the first social institution that has significant effects on the growth, transformation and formation of personality, the issues surrounding marital relations are also of particular importance (Navvabi Nejad, 2016). In the term of genetic science, kinship means relative or blood relatives, and consanguineous marriage is defined as a marriage between blood relatives; that is, between people who have one or more than one common ancestor, and marriage with relatives is considered one of the prominent types of in-marriage in Iran. Husband and wife's perception of the amount, intensity and range of problems in the relationship reflects their level of marital satisfaction. In other words, it can be said that husbands and wives who are satisfied with their life together; there are those who resist life's problems and obstacles. Such couples are those who have a stubborn character. Stubbornness is one of the new psychological factors. Psychological toughness and its components indicate that a person can control himself or situations to a large extent; believe and trust in his abilities and talents and do not stop trying to achieve his goals (Behzadpour et al., 2017). Individuals who are high in the components of psychological hardiness focus on making changes and adapting to situations rather than relying on fixed aspects of life, and such individuals anticipate that changes present opportunities for future growth and development. They provide (Crawley et al., 2003). Regarding marriage from the perspective of family and non-family, research has shown that the correlation between marital satisfaction and love styles is higher in non-family marriages than in family marriages. Also, in non-family marriages, as the level of marital satisfaction increases, the amount of conflict between couples decreases significantly compared to family marriages. But Gholamizade and Raesi Dana (2018) showed that marital satisfaction has nothing to do with the type of family and non-family marriage, and in this regard, Mohammadzade and Jamshidi (2018) stated that the level of education, women's age at the time of marriage, employment status, family income, type Marriage of parents and place of residence of people during childhood and adolescence can affect the type of family marriage. Also, cultural factors and abstract norms are stronger predictive factors in predicting family marriage (Ataei et al., 2013). An important issue in family marriages that can eventually cause problems for couples is the possibility of having children with genetic problems. Mehr Mohammadi (2015) points out that family marriages increase the probability of the birth of a mentally retarded child. Amrollahi et al. (2012) concluded in their research that women with non-family marriages have higher marital satisfaction and sexual satisfaction and less marital conflict than women with family marriages. Regarding the characteristic of psychological toughness, Molaee et al. (1401) showed that paying attention to the Islamic lifestyle and trying to teach psychological toughness will play an important role in reducing marital conflicts. Also, Seifi and Taghavi (2018) showed that psychological toughness plays a mediating role in the relationship between spiritual well-being and marital satisfaction. In other words, psychological toughness has an indirect and mediated effect on marital satisfaction. Couples who have higher psychological toughness are more compatible in their married life. Taghavi et al. (2017) consider psychological toughness as a factor for marital intimacy, and Hamid (2018) also evaluates the existence of toughness as useful for life satisfaction and life expectancy.

Methodology

The present research method is descriptive and correlational, and the statistical population is composed of married women who are undergraduate psychology students of Payam Noor University of Mashhad. The samples were selected in an available and voluntary manner; in such a way that the questionnaires were prepared online and the link of the company voluntarily and knowingly with the purpose of the research was placed in the groups and channels available in Telegram, WhatsApp, and Instagram related to Payam Noor University of Mashhad. After the implementation stages and grades Data analysis was done based on descriptive and inferential statistics. Independent T-test was used to check stubbornness in married and non-familial married women.

Discussion

The results of this research showed that there is a significant difference in the characteristics of stubbornness between two groups of women with family and non-family marriages, and more precisely, it can be stated that women with non-family marriages had more psychological stubbornness than women with family marriages. Considering that in this research, it was seen that women with family marriages have less stubbornness than women with non-family marriages, and also the important role of psychological stubbornness in reducing marital conflicts (Molayee et al., 1401), increasing marital satisfaction (Seifi and Taghavi, 2018), increasing marital intimacy (Taghavi et al., 2017), increasing marital compatibility (Bayanfard et al., 2018) and the prevalence of family marriages in Iranian society, there is a need for couples with family marriages regarding the characteristic of psychological toughness of education see what is necessary and allocate training courses for this group of couples.

مقایسه سرسختی بانوان متاهل با ازدواج فامیلی و غیرفامیلی

علی ناصری*^۱، زکبه پاکروح^۲

۱- کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، گروه پزشکی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بیرجند، بیرجند، ایران

۲- کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران.

چکیده

پژوهش حاضر با هدف مقایسه ویژگی سرسختی و مؤلفه های آن در بین بانوان با ازدواج فامیلی و غیرفامیلی انجام شد. این پژوهش به صورت توصیفی انجام شد. جامعه آماری پژوهش را بانوان دانشجوی متاهل دانشگاه پیام نور مشهد در سال ۱۳۹۸ تشکیل دادند که در نهایت با حذف داده های پرت، ۳۸ نفر به شیوه در دسترس و داوطلبانه به صورت آنلاین اقدام به تکمیل پرسشنامه سرسختی کوبا سا- فرم کوتاه کردند. با توجه به نتایج حاصل از آزمون تی مستقل (T مستقل) که برای سرسختی سطح معنی داری (۰/۰۳۸) و مؤلفه کنترل آن با سطح معنی داری (۰/۰۱۴) بدست آمد. نشان داده شد که بین میزان سرسختی و مؤلفه کنترل آن با ازدواج فامیلی و غیرفامیلی تفاوت معناداری وجود دارد. اما در مؤلفه های تعهد (۰/۰۷۶) و مبارزهجویی (۰/۱۳۶) تفاوت معناداری یافت نشد. با توجه به یافته های این پژوهش ویژگی سرسختی به خصوص مؤلفه کنترل آن می تواند در بانوان با ازدواج فامیلی و غیرفامیلی نقش مؤثری داشته باشد.

واژگان کلیدی: سرسختی، ازدواج فامیلی، ازدواج غیرفامیلی

دسترسی آزاد

مقاله علمی پژوهشی

نویسنده مسئول*: علی ناصری

alinasseri1997@gmail.com

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۱/۱۶

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۱۲/۱۲

تاریخ انتشار: بهار ۱۴۰۲

استناد: ناصری، ع. پاکروح، ز. (۱۴۰۲). مقایسه سرسختی

بانوان متاهل با ازدواج فامیلی و غیرفامیلی. فصلنامه روان

پژوهی و مطالعات علوم رفتاری، ۱(۱): ۲۸-۴۰.

doi.org/10.30495/PSYCH.2023.699924

بیان مسئله

ازدواج و گزینش همسر، انتخاب مطلوب‌ترین همراه و ترسیم روشن‌ترین طریق سعادت و پاسخی مناسب به عالی‌ترین نیاز فطری انسان یعنی وصول به کمال و سعادت است و ازدواج از منظر قرآن کریم به وجود آورنده مطمئن‌ترین رابطه و آغازگر زندگی همراه با طراوت، مودت و ایثار است که از آیات و نشانه‌های قدرت خداوند این است که برای انسان از نوع خود، همسرانی آفرید تا در کنار آنان، به آرامش و سکون نائل آیند و بین آنان دوستی و رحمت قرار دهد (مولایی و حسینی، ۱۳۹۵).

از سویی ازدواج پیوندی اجتماعی و صمیمانه میان زن و شوهر است که از یک سو می‌تواند زمینه شادمانی و امیدواری را فراهم آورد و از سوی دیگر باعث رنج و ناراحتی عمیق شود (آپاتینگا و تنکورانگ^۱، ۲۰۲۱)، اما زوجین با ازدواجی صحیح، خانواده‌ای سالم را به وجود می‌آورند که باعث تشکیل جامعه‌ای سالم می‌شود. در نتیجه خانواده نهادی است که در آن افراد احساس امنیت و آرامش دارند (کیم و واراناسی^۲، ۲۰۱۹)، ولی با این وجود افزایش تعداد زوج‌های مشکل‌دار، به هم خوردن تعادل خانواده‌ها، مختل شدن روابط زوجین و نیز سیر صعودی آمار طلاق در سال‌های اخیر در ایران موجب نگرانی همه صاحب نظران جامعه‌شناس، روانشناس و سایر مسئولان مربوطه شده است (رزاقی و همکاران، ۱۳۹۰). اگر ازدواج موفقیت‌آمیز باشد به رشد روانی و اجتماعی زوج‌ها کمک زیادی می‌کند، زیرا رابطه‌ای منحصر به فرد است که در آن همسران عمیق‌ترین و صمیمانه‌ترین احساس‌ها را تجربه می‌کنند و در مقابل اگر ازدواج ناموفق باشد، همین رابطه می‌تواند شدیدترین آسیب‌ها را به پیکره اعضا وارد کند و به توقف رشد شخصی و سرگردانی آن‌ها منجر گردد (فرج‌نیا، ۱۳۹۳).

از طرفی ارتباط زناشویی هسته مرکزی نظام خانواده است و به همین دلیل روابط زناشویی را می‌توان یکی از مباحث ضروری در روانشناسی در نظر گرفت؛ زیرا روابط زناشویی یکی از صمیمی‌ترین روابط بین فردی و یکی از مهم‌ترین ارتباط‌های انسانی است و از آنجایی که نهاد خانواده، اولین نهاد اجتماعی است که در رشد، تحول و شکل‌گیری شخصیت اثرات چشمگیری دارد، مباحث پیرامون روابط زناشویی نیز از اهمیت خاصی برخوردار می‌گردد و بر همین اساس بررسی مسائل و مشکلاتی که منجر به فروپاشی خانواده و روابط زناشویی و بالا رفتن میزان طلاق و ناسازگاری زناشویی می‌شود، از اهمیت بسزایی برخوردار است (نوابی نژاد، ۱۳۹۶).

در اصطلاح علم ژنتیک، منظور از خویشاوندی، فامیل نسبی یا هم‌خون است و ازدواج هم‌خون، ازدواجی بین خویشان خونی تعریف می‌شود؛ یعنی بین افرادی که دارای یک یا بیشتر از یک جد مشترک هستند و ازدواج با خویشاوندان از جمله اقسام برجسته درون همسرگزینی در ایران محسوب می‌شود که در فرهنگ عامیانه نیز جایگاه ویژه‌ای دارد و در میان انواع گوناگون ازدواج فامیلی، ازدواج دخترعمو - پسرعمو دارای بیشترین فراوانی است، دایره همسرگزینی در ایران برخلاف برخی از کشورهای عربی، از شبکه خویشاوندان صرفاً به دخترعمو - پسرعمو محدود نمی‌شود بلکه سایر موارد از جمله فرزندان دایی، خاله و عمه را نیز شامل می‌گردد و همین امر پیچیدگی‌های بیشتری به شبکه ازدواج فامیلی در ایران و فرهنگ ایرانی می‌بخشد (مولایی و حسینی، ۱۳۹۵).

ثناپی (۱۳۹۸) بیان می‌کند که ادراک زن یا شوهر از میزان، شدت و دامنه مشکلات موجود در رابطه، منعکس‌کننده سطح رضایت زناشویی آن‌ها است. به بیان دیگر می‌توان گفت زن و شوهرهایی که از زندگی مشترک خود راضی هستند؛ کسانی‌اند که در برابر مشکلات و موانع زندگی از خود مقاومت نشان می‌دهند؛ چنین زوجینی کسانی هستند که از ویژگی سرسختی برخوردار هستند. اگر شخصیت را ترکیبی از رفتار، افکار، هیجانات و نگرش‌های فرد بدانیم؛ عوامل سازنده شخصیت ممکن است در افراد مختلف متفاوت باشد. از سوی دیگر امکان دارد این عوامل به شیوه‌های گوناگونی ترکیب شده باشند؛ به گونه‌ای که الگوهای شخصیتی گوناگونی را به

وجود آورده است. بسیاری از پژوهشگران معتقدند وجود تفاوت‌های فردی و ویژگی‌های شخصیتی گوناگون واکنش افراد را نسبت به موفقیت‌ها و فشارها متمایز می‌کند که سرسختی روانشناختی یکی از این ویژگی‌های شخصیتی می‌باشد.

سرسختی یکی از عوامل جدید روانشناختی است که روانشناسان بدان علاقه‌مند شده و آن را در حوزه‌های مختلف مورد مطالعه قرار داده‌اند (زاهدبابلان و همکاران، ۱۳۹۱). سرسختی روانشناختی و مؤلفه‌های آن نشان دهنده آن است که فرد می‌تواند تا حدود زیادی خود را موقعت‌ها را کنترل نماید؛ به توانایی‌ها و استعدادها خود باور و اعتماد داشته باشد و در راه دستیابی با اهداف خود دست از تلاش و کوشش برندارد (بهزادپور و همکاران، ۱۳۹۷)، همچنین به عنوان یک سازه شخصیتی سبب می‌شود تا فرد قادر به حل کارآمد استرس‌ها، مشکل‌ها و چالش‌های درون فردی و بین فردی باشد و از آن همانند یک منبع مقاومت و سپر در مواجهه با آن‌ها استفاده نماید (نوردمو^۱ و همکاران، ۲۰۱۷). افرادی که در مؤلفه‌های سرسختی روانشناختی در سطح بالایی قرار دارند؛ به جای اتکا بر جنبه‌های ثابت زندگی، برانجام تغییرات و تطابق با شرایط تمرکز دارند و چنین افرادی پیش‌بینی می‌نمایند که تغییرات پیش آمده فرصت‌هایی را برای رشد و توسعه آتی آن‌ها فراهم می‌کند (کرالی^۲ و همکاران، ۲۰۰۳).

درخصوص ازدواج از منظر فامیلی و غیرفامیلی بودن؛ تحقیقاتی صورت گرفته است، بطور مثال سیدان و یعقوب زاده (۱۴۰۰) نشان داده‌اند همبستگی بین رضایت زناشویی و سبک‌های عشق در ازدواج‌های غیرفامیلی نسبت به ازدواج‌های فامیلی بیشتر است. همچنین در ازدواج‌های غیرفامیلی با بالاتر رفتن میزان رضایت زناشویی، میزان تعارض زوجین بصورت قابل توجهی نسبت به ازدواج‌های فامیلی کاهش می‌یابد. اما غلامی زاده و ریسی دانا (۱۴۰۰) نشان دادند رضایت زناشویی ربطی با نوع ازدواج فامیلی و غیرفامیلی ندارد و در همین راستا محمدزاده و جمشیدی (۱۳۹۸) بیان کردند میزان تحصیلات، سن زنان در زمان ازدواج، وضعیت اشتغال، درآمد خانواده، نوع ازدواج والدین و محل سکونت افراد در دوران کودکی و نوجوانی می‌تواند بر نوع ازدواج فامیلی مؤثر واقع شوند. همچنین عوامل فرهنگی و نرم‌های انتزاعی عوامل نسبتاً قوی‌تری در پیش‌بینی اقدام به ازدواج فامیلی هستند (عطایی و همکاران، ۱۳۹۳). بهرامی نژاد و همکاران (۱۳۹۷) با تحقیق در هوش فرزندان ازدواج‌های فامیلی و غیرفامیلی مشاهده کردند که میانگین نمره هوشبهر در فرزندان ازدواج‌های فامیلی به میزان یک نمره کاهش دارد اما، سبزی پوربزرگی و محمدی (۱۳۹۶) فراتر رفته و به مسئله خشونت‌های خانگی براساس ازدواج فامیلی و غیرفامیلی پرداختند که نشان دادند خشونت‌های خانگی، روانی، جنسی، مشارکت و همنوایی مالی در بین ازدواج فامیلی و غیرفامیلی تفاوت معناداری وجود دارد، منتهی این تفاوت در خشونت‌های فیزیکی و زبانی دیده نشده است. ولی مسئله مهم در ازدواج‌های فامیلی که می‌تواند به مرور سبب مشکلات زوجین شود؛ احتمال تولد فرزندان با مشکلات ژنتیکی می‌باشد. مهرمحمدی (۱۳۹۵) خاطر نشان می‌کند که ازدواج‌های فامیلی احتمال تولد کودک عقب مانده ذهنی را افزایش می‌دهد. در این خصوص رضایی و سنایی مهر (۱۳۹۲) با انجام یک فراتحلیل و بررسی ۱۵ پژوهش در بین سال‌های ۱۳۸۰ الی ۱۳۹۰ نشان دادند که ازدواج‌های فامیلی مسبب بسیاری از نابهنجاری‌های جسمی و ذهنی نوزادان می‌باشد، امرالهی و همکاران (۱۳۹۲) در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که زنان با ازدواج غیرفامیلی از رضایت زناشویی و رضایت جنسی بالاتر و تعارض زناشویی کمتری نسبت به زنان با ازدواج فامیلی برخوردار هستند. همچنین پژوهش ژیان و همکاران (۱۳۹۵)، نیز این نتایج را تایید می‌نماید.

با تمام این تفاسیر درخصوص ویژگی سرسختی روانشناختی تحقیقات اندکی برای بررسی این ویژگی در ازدواج و روابط زناشویی وجود دارد. اما با این وجود ملائی و همکاران (۱۴۰۱) نشان دادند توجه به سبک زندگی اسلامی و تلاش برای آموزش سرسختی روانشناختی، نقش مهمی در کاهش تعارضات زناشویی خواهد داشت، همچنین سیفی و تقوی (۱۳۹۸) نشان دادند سرسختی روانشناختی در رابطه‌ی بهزیستی معنوی با رضایت زناشویی نقش واسطه‌ای ایفا می‌کند. به عبارت دیگر، سرسختی روانشناختی غیرمستقیم و با

واسطه‌گری بر رضایت زناشویی تأثیر می‌گذارد، بیان فر و همکاران (۱۳۹۸) نشان دادند زوج‌هایی که از سرسختی روانشناختی بالاتری برخوردارند در زندگی زناشویی خود سازگارتر هستند، تقوی و همکاران (۱۳۹۷) سرسختی روانشناختی را عاملی برای صمیمیت زناشویی می‌دانند و حمید (۱۳۸۹) نیز وجود ویژگی سرسختی را برای رضایت از زندگی و امید به زندگی مفید ارزیابی می‌کند.

با توجه به اینکه در دین اسلام در خصوص ازدواج فامیلی دو نوع دیدگاه مطرح شده است؛ در برخی به تشویق ازدواج فامیلی پرداختند و در برخی ازدواج فامیلی را نفی کرده‌اند (مولایی و حسینی، ۱۳۹۵) و ویژگی سرسختی که با تمایل به دریافت بالقوه رویدادهای فشارزای روانی به شیوه‌ای که کمتر تهدیدکننده باشد ارتباط دارد و وجود مؤلفه سرسختی که سبب خواهد شد تا رویدادها مثبت و قابل کنترل ارزیابی شوند و این ارزیابی سبب خواهد شد که فرد در مقابله با مشکلات دچار عدم تمرکز و آشفتگی نگردد و استراتژی‌های مؤثر و مناسب‌تری در مواجهه با آن‌ها به کارگیرد و آن را به تجربه‌ای مثبت تبدیل نماید؛ لذا پژوهش حاضر در پی پاسخگویی به این سؤال مهم است که آیا در ویژگی سرسختی بین ازدواج فامیلی و غیرفامیلی تفاوت معناداری وجود دارد؟

روش اجرای پژوهش

روش پژوهش حاضر توصیفی و از نوع همبستگی است و جامعه آماری را بانوان متأهل دانشجوی کارشناسی روانشناسی دانشگاه پیام نور مشهد ورودی سال ۱۳۹۸ (N=۱۱۳) تشکیل داده است. انتخاب نمونه‌ها به شیوه در دسترس و داوطلبانه صورت گرفت؛ به گونه‌ای که پرسشنامه‌ها به صورت آنلاین تهیه و لینک شرکت داوطلبانه و آگاهانه همراه با هدف پژوهش در گروه‌ها و کانال‌های موجود در تلگرام، واتس‌آپ و اینستاگرام مرتبط با دانشگاه پیام نور مشهد قرار گرفت و سپس با بررسی نمونه‌ها و حذف داده‌های پرت مجموع افرادی که در این پژوهش شرکت کردند متشکل از ۳۸ نفر می‌باشد. بعد از مراحل اجرا و نمره گذاری، تجزیه و تحلیل داده‌ها بر مبنای آمار توصیفی و استنباطی صورت گرفت. برای بررسی ویژگی سرسختی در بانوان ازدواج فامیلی و غیرفامیلی از آزمون T مستقل استفاده شد. جهت تحلیل آماری نیز از نرم افزار spss نسخه ۲۶ استفاده گردید.

ابزار پژوهش شامل: پرسشنامه سرسختی روانشناختی که توسط کوباسا^۱ (۱۹۸۸) ساخته شد؛ وی سرسختی را ترکیبی از باورها در مورد خویشتن و جهان تعریف می‌کند که از سه مؤلفه تعهد، کنترل و مبارزه‌جویی تشکیل شده است. فرم کوتاه آزمون سرسختی توسط کوباسا و همکاران (۱۹۸۲) برای اندازه‌گیری سرسختی روانشناختی طراحی شده است. این آزمون از ۲۰ سوال چهار گزینه‌ای (هرگز، به ندرت، گاهی اوقات، اغلب اوقات) تشکیل شده است که توسط زارع و امین پور (۱۳۹۰) بر روی دانشجویان دانشگاه پیام نور مورد هنجاریابی قرار گرفته است. در همه سوال‌های آزمون به گزینه‌های هرگز، ۰، به ندرت ۱، گاهی اوقات ۲، اغلب اوقات ۳ امتیاز داده می‌شود. نمره بالا در این آزمون نشان دهنده سرسختی بیشتر و بالاتر است. حداقل و حداکثر نمره در این آزمون به ترتیب ۰ و ۶۰ است. همچنین در این فرم کوتاه سؤالات ۱ تا ۹ تعهد، ۱۰ تا ۱۶ کنترل و ۱۷ تا ۲۰ مبارزه‌جویی را بررسی می‌کند. زارع و امین پور (۱۳۹۰) با استفاده از فرم کوتاه آزمون سرسختی کوباسا و همکاران (۱۹۸۲)، آن را بر روی دانشجویان دانشگاه پیام نور مورد هنجاریابی قرار دادند و روایی و پایایی برای عامل‌های تعهد ۰/۸۵، کنترل ۰/۸۲ و مبارزه‌جویی ۰/۷۵ به دست آوردند که نمره کل براساس آلفای کرونباخ ۰/۹۱ به دست آمد که نشان دهنده اعتبار بالای این آزمون است. در سال ۱۳۹۱ زاهدبابلان و همکاران براساس آلفای کرونباخ نمره کل ۰/۸۰ بدست آوردند؛ اسمعیل خانی و همکاران (۱۳۸۸) به وسیله دو نیمه کردن نمره کل ۰/۷۳ و کیامرثی و همکاران (۱۳۷۷) به وسیله بازآزمایی آلفای ۰/۸۴ بدست آوردند؛ در نهایت آلفای کرونباخ به دست آمده توسط کوباسا و همکاران (۱۹۸۲) عدد ۰/۸۱ می‌باشد. همچنین براساس تحلیل مؤلفه‌های اصلی و چرخش واریماکس بعد از ۷ تکرار ۳ عامل استخراج شد؛ این سه عامل ۵۰/۱۶ درصد کل واریانس آزمون را تبیین می‌کند؛ همه سوال‌های آزمون ضریب همبستگی بالاتر از ۰/۴۰ باکل آزمون داشتند؛ هیچ سؤالی از فرم نهایی

آزمون حذف نشد و این سه عامل ۵۰/۱۵۹ درصد واریانس کل آزمون را تبیین می‌کنند؛ که همه موارد فوق نشان دهنده روایی مناسب پرسشنامه می‌باشد.

یافته ها

در ابتدا به بررسی نمرات خام سرسختی و مؤلفه‌های آن (تعهد، کنترل، مبارزه جویی) پرداختیم که در جدول ۱ نشان داده شده است. میانگین نمرات کل مؤلفه تعهد ۱۱/۱، انحراف معیار ۵/۶، دامنه تغییرات ۲۲ که کمترین ۳ و بیشترین ۲۵ می‌باشد. همچنین میانگین نمرات کل مؤلفه کنترل ۹/۸، انحراف معیار ۵/۹، دامنه تغییرات ۱۹ که کمترین ۱ و بیشترین ۲۰ می‌باشد؛ و آخرین مؤلفه یعنی مبارزه جویی میانگین نمرات کل ۶/۳، انحراف معیار ۴، دامنه تغییرات ۱۸ که کمترین ۰ و بیشترین ۱۸ می‌باشد.

جدول ۱: توصیف نمرات سرسختی و مؤلفه های آن

نوع ازدواج	متغیرها	تعهد	کنترل	مبارزه جویی	سرسختی
غیر فامیلی	میانگین	۱۲/۷	۱۲/۱	۷/۳	۳۱/۷
	انحراف معیار	۵/۷	۵/۷	۴/۴	۱۳/۶
	کمترین	۴	۲	۱	۱۱
	بیشترین	۲۵	۲۰	۱۸	۵۴
	دامنه تغییرات	۲۱	۱۸	۱۷	۴۳
	تعداد	۱۹	۱۹	۱۹	۱۹
فامیلی	میانگین	۹/۵	۷/۵	۵/۳	۲۲/۴
	انحراف معیار	۵/۲	۵/۳	۳/۳	۱۲/۹
	کمترین	۳	۱	۰	۵
	بیشترین	۲۰	۱۸	۱۲	۴۸
	دامنه تغییرات	۱۷	۱۷	۱۲	۴۳
	تعداد	۱۹	۱۹	۱۹	۱۹

برای انتخاب روش آماری صحیح به بررسی همگنی واریانس ها از طریق آزمون لون و نرمال بودن متغیرها از طریق آزمون کولموگروف-اسمیرنوف پرداخته شد که نتایج آن در جدول ۲ ذکر گردیده است.

جدول ۲: نتایج آزمون لون و کولموگروف-اسمیرنوف سرسختی و مؤلفه‌های آن در دو گروه ازدواج فامیلی و غیرفامیلی

سرسختی و مؤلفه‌های آن	همگنی واریانس ها		کولموگروف-اسمیرنوف	
	آماره لون	p	آماره	p
تعهد	۰/۰۱۹	۰/۸۹۱	۰/۸۱۱	۰/۵۲۶
کنترل	۱/۷۸۰	۰/۵۳۰	۱/۲۹۸	۰/۰۶۹
مبارزه جویی	۱/۸۵۹	۰/۱۸۱	۰/۹۷۳	۰/۳۰۰
سرسختی	۰/۳۴۳	۰/۵۶۱	۰/۹۷۳	۰/۳۰۰

همانگونه که در جدول ۲ مشاهده گردید؛ متغیر سرسختی و مؤلفه‌های آن (تعهد، کنترل، مبارزه جویی) دارای شرایط همگنی واریانس ها و نرمال بودن متغیرها می‌باشند. لذا برای بررسی تفاوت معنی‌داری سرسختی و مؤلفه‌های آن در دو گروه ازدواج فامیلی و غیرفامیلی از روش آزمون آماری تفاوت میانگین‌های مستقل (t مستقل) استفاده شد که محاسبات آن در جدول ۳ گزارش شده است.

جدول ۳: نتایج آزمون t مستقل سرسختی و مؤلفه‌های آن در دو گروه ازدواج فامیلی و غیرفامیلی

سرسختی و مؤلفه‌های آن	درجه آزادی (DF)	مقدار تی (t)	سطح معنی‌داری (p)
تعهد	۳۶	-۱/۸۲۴	۰/۰۷۶
کنترل		-۲/۵۷۸	۰/۰۱۴
مبارزه جویی		-۱/۵۲۶	۰/۱۳۶
سرسختی		-۲/۱۵۹	۰/۰۳۸

با توجه به جدول فوق و سطح معنی‌داری (p) سرسختی به کلی و مؤلفه کنترل آن که از مقدار خطای آزمون (۰/۰۵) کوچکتر است؛ تفاوت معناداری بین دو گروه مشاهده گردید، به عبارت دیگر می‌توان بیان کرد بین میزان سرسختی و مؤلفه کنترل آن با ازدواج فامیلی و غیرفامیلی تفاوت معناداری وجود دارد.

بحث و نتیجه گیری

خانواده جوهره‌ای زنده و در حال تغییر است که با استفاده از اعضای خویش و در جریان ارتباطی دائمی تعاملی و طرح‌دار با یکدیگر یک کل را سازماندهی می‌کند و در طول زمان و مکان گسترش می‌یابد و در واقع خانواده را می‌توان یک واحد عاطفی و شبکه‌ای از روابط در هم تنیده‌ای دانست که از پیوند زناشویی زن و مرد بنا نهاده می‌شود (احمدی و همکاران، ۲۰۱۰). با توجه به اینکه وجود مؤلفه سرسختی در افراد سبب خواهد شد تا رویدادها مثبت و قابل کنترل ارزیابی شوند و در مقابله با مشکلات دچار عدم تمرکز و آشفتگی نگردند و استراتژی‌های مؤثر و مناسب‌تری در مواجهه با آن‌ها به کار بگیرند و آن را به تجربه‌ای مثبت تبدیل نمایند؛ پژوهش حاضر در پی پاسخگویی به این مسئله مهم بود که آیا در ویژگی سرسختی بین ازدواج فامیلی و غیرفامیلی تفاوت معناداری وجود دارد؟ که نتایج حاصل از این پژوهش نشان داد تفاوت معناداری در ویژگی سرسختی بین دو گروه بانوان با ازدواج فامیلی و غیرفامیلی وجود دارد و بطور دقیق‌تر می‌توان بیان نمود که بانوان با ازدواج غیرفامیلی نسبت به بانوان با ازدواج فامیلی از ویژگی سرسختی روانشناختی بیشتری برخوردار بودند.

درخصوص ویژگی سرسختی روانشناختی بطور مستقیم با توجه به نحوه ازدواج فامیلی و غیرفامیلی تحقیقاتی صورت نگرفته است، منتهی تحقیقات ملائی و همکاران (۱۴۰۱) بیان کردند که با آموزش سرسختی روانشناختی می‌توان تعارضات زناشویی را کاهش داد، همچنین بیان فر و همکاران (۱۳۹۸) نشان دادند که با افزایش ویژگی سرسختی روانشناختی، زوجین از زندگی زناشویی سازگارتری برخوردار می‌گردند، اما سیفی و تقوی (۱۳۹۸) در رضایت زناشویی، ویژگی سرسختی را یک عامل واسطه‌ای می‌دانند. تقوی و همکاران

(۱۳۹۷) ویژگی سرسختی روانشناختی را به عنوان عاملی جهت افزایش صمیمیت زناشویی مؤثر می‌دانند و با توجه به اینکه ازدواج فامیلی در کشور ایران امری رایج بوده و آمارهای متفاوتی در این خصوص در مناطق مختلف گزارش شده است و ازدواج فامیلی در دیدگاه مردم ایران، از نظر شرعی امری پسندیده تلقی می‌شود؛ منتهی پیامدهای زناشویی ازدواج فامیلی، از نظر سلامت جسمی و روانی فرزندان در دانش پزشکی امروز روشن و بدیهی است؛ از این رو، بررسی و مطالعه دیدگاه مکتب اسلام در این خصوص از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است (اکرمی، ۱۳۸۵). در این خصوص نقش ویژگی سرسختی روانشناختی کوباسا (۱۹۷۹)، به عنوان عاملی که سبب می‌شود فرد در مقابله با مشکلات دچار عدم تمرکز و آشفتگی نگردد و استراتژی‌های مؤثر و مناسب‌تری در مواجهه با آن‌ها به کار بگیرد و آن را به تجربه‌ای مثبت تبدیل نماید؛ نقش آن را می‌توان به خوبی در رضایت زناشویی مشاهده کرد. با توجه به اینکه در این پژوهش دیده شد بانوان با ازدواج فامیلی نسبت به بانوان ازدواج غیرفامیلی از ویژگی سرسختی روانشناختی کمتری برخوردار هستند و نیز نقش مهم ویژگی سرسختی روانشناختی در کاهش تعارضات زناشویی (ملائتی و همکاران، ۱۴۰۱)، افزایش رضایت زناشویی (سیفی و تقوی، ۱۳۹۸)، افزایش صمیمیت زناشویی (تقوی و همکاران، ۱۳۹۷)، افزایش سازگاری زناشویی (بیان فر و همکاران، ۱۳۹۸) و شایع بودن ازدواج فامیلی در جامعه ایران، نیاز است که زوجین با ازدواج فامیلی در خصوص ویژگی سرسختی روانشناختی آموزش‌های لازم را ببینند و دوره‌های آموزشی برای این گروه از زوجین تخصیص یابد. اما به طور کلی با توجه به اینکه مشکلات ژنتیکی فرزندان متولد شده در ازدواج‌های فامیلی مشهود می‌باشد (بهرامی نژاد و همکاران، ۱۳۹۷) و این امر آثاری به دنبال دارد، نیاز است تحقیقات بیشتری در خصوص ازدواج فامیلی و غیرفامیلی در بعد روان صورت بگیرد، همچنین پیشنهاد می‌گردد علاوه بر تحقیقات فراوانی که در خصوص رضایت زناشویی و رضایت جنسی در نحوه ازدواج فامیلی و غیرفامیلی (امراهی و همکاران، ۲۰۱۳؛ ژیان و همکاران، ۲۰۱۵ و رحمانی، ۱۳۹۸) صورت گرفته است؛ به ویژگی سرسختی روانشناختی نگاه ویژه‌ای در زندگی مشترک زناشویی داشته باشند تا تحقیقات آینده چراغ روشنی در بعد ویژگی سرسختی روانشناختی با نحوه ازدواج بصورت فامیلی و غیرفامیلی باشد. از محدودیت‌های این پژوهش می‌توان به نمونه‌گیری در دسترس و محدود اشاره کرد. در این پژوهش بانوان متأهل دانشجو پیام نور مشهد شرکت کرده بودند لذا تعمیم نتایج باید با احتیاط صورت گیرد. پیشنهاد می‌شود این پژوهش علاوه بر اینکه در جامعه‌هایی با فرهنگ‌های دیگر و در سایر شهرها و با نگاه به جامعه مردان اجرا شود؛ از نمونه‌گیری‌های دقیق‌تر و گسترده‌تر نیز بهره گرفته شود.

منابع

- Ahmadi, K., Mahdi Nabipoor Ashrafi, S., Ali Kimiaee, S., & Afzali, M. H. (2010). Effect of family problem-solving on marital satisfaction. *Journal of applied sciences*, 10(8), 682-687. DOI: [10.3923/jas.2010.682.687](https://doi.org/10.3923/jas.2010.682.687)
- Akrami, M. (2015). Family marriage from the point of view of genetic counseling and opinions. *Iranian journal of children's Diseases*, 16(3), 359-365.
- Amrollahi, R., Roshan Chesley, R., Shaeeri, M., Nik Azin, A. (2013). Marital conflict, marital satisfaction and sexual satisfaction: comparison of women with family and non-family marriage. *Clinical and Personality psychology (Behavioral Sciences)*, 20(8), 11-22.
- Apatinga GA, Tenkorang EY. (2021). Determinants of sexual violence against married women: Qualitative evidence from Ghana . *Sexual Abuse*; 33(4): 434-454. DOI: [10.1177/1079063220910728](https://doi.org/10.1177/1079063220910728)
- Atayee, M. Karimzade Shirazi, K. Ahmadi Jooybari, T. Karami Matin, B. (2015). Cognitive factors predicting family marriage among clients to marriage counseling centers in Kohkiloye and Boyerahmad provinces.

Bahraminejad, H., Kianipour, O., Azad Farsani, Y., (2017). Comparison of intelligence in children of non-familial marriage and its relationship with personality types, Second International Conference on Psychology, Counseling, Education and Training, Mashhad

Bayanfar, F., Roshannejad, N., Tale Pasand, S. (2020). Prediction of marital compatibility of young couples based on personality traits, self-differentiation and stubbornness. *Journal of Clinical Psychology*. (1) 11. 93-107

Behzadpour, S., Motahhari, Z., Sohrabi, F. (2017). Predicting achievement motivation based on psychological toughness and social support in female students. *Educational Psychology Quarterly*. (49) 14. 139-151.

Crowley, B. J., Hayslip, B. J., & Hobdy, J. (2003). Psychological hardiness and adjustment to life events in adulthood. *Journal of Adult Development*, 10(4), 237-248. DOI: [10.1023/A:1026007510134](https://doi.org/10.1023/A:1026007510134)

Edalati, A., & Redzuan, M. R. (2010). Perception of women towards family values and their marital satisfaction. *Journal of American science*, 6(4), 132-137.

Farajnia, S. Hosseinian, S. Shahidi, Sh. Sadeqi, M. (2015). preparing and evaluating the psychometric properties of the Marital Sexual Function Scales. *Bi-quarterly journal of practical advice*.

Ghammari, M., Khani, R., Dokht, S., & Malalou, M. (2013). A survey of marital dissatisfaction with perceived social support and life orientation. *Journal of Counseling and Psychotherapy*, 3(11), 93-85.

Gholami Noaghaab, M.H. (2015). The relationship between family marriage and the creation of a mentally retarded child, the first national conference on individual and social empowerment of people with special needs, QAENAT.

Gholamzade, F. Reyiseedana, Z. (2022). Comparison of women's marital satisfaction with family marriage and non-family marriage, 7th National Conference on Positive Psychology News, Bandar Abbas.

Hamid, N. (2011). The relationship between psychological toughness, life satisfaction and hope with the academic performance of pre-university female students. *Applied Psychology Quarterly*. (1)4.

Ismail khani, F., Ahadi, H., Mazaheri, Mehrabizade Honarmand, M., Asgari, P. (2008). Investigating the simple and multiple relationship of emotional intelligence, self- efficacy and psychological toughness with conflict management style and compromise in students. *New findings in psychology (social psychology)*, 4(11), 107-123.

Kiamarsi, A. Najjarian, B. Mehrabizade Honarmand, M. (1999). Construction and Validation of a scale to measure psychological toughness. *Journal of Psychology*.(2) 7. 271-284.

Kim S, Varanasi N. (2019). Labor supply of married foreign-born women in credit-constrained households. *Economic Modelling*; 81: 411-421. DOI: [10.1016/j.econmod.2019.07.019](https://doi.org/10.1016/j.econmod.2019.07.019)

Kobasa, S. C. (1979). Stressful life events, personality, and health: An inquiry into hardiness. *Journal of Personality and Social Psychology*, 37(1), 1-11. DOI: [10.1037/0022-3514.37.1.1](https://doi.org/10.1037/0022-3514.37.1.1)

Kobasa, S. C. (1988). *Hardiness in lindsey, thompson and spring*. New York: Worth Publication.

Kobasa, S. C., Maddi, S. R., & Kahn, S. (1982). Hardiness and health: a prospective study. *Journal of personality and social psychology*, 42(1), 168. DOI: [10.1037/0022-3514.42.1.168](https://doi.org/10.1037/0022-3514.42.1.168)

Mehr Mohammadi, M. (2017). Investigating the relationship between family marriage and introversion- extroversion of the personality of mothers with mentally retarded children and mothers with normal children in Behbahan city.

Mohammadzade, R. Jamshidi, M. (2020). Examining family marriage and its causes (case study of Garami city), 7th National Conference of Psychology, Educational and Social Sciences, Babol.

Molayee, F. Jalali Rige, M. Foulaadi, M. Momenjoo, N. (2023). The role of adherence to Islamic lifestyle and psychological toughness in marital conflicts. *Islamic lifestyle with a focus on health*. 6(2).

Molayee, L. Hosseini, A. (2017). Islamic religion's perspective on genetic counseling and family marriage, the second national congress of sustainable development strategies in science and technology development sectors, Tehran,

Navvabi Nejad, SH. (2016). *Marriage counseling and family therapy*. Tehran: Publications of Parents and Teachers.

Nordmo M, Hystad SW, Sanden S, Johnsen BH. (2017). The effect of hardiness on symptoms of insomnia during a naval mission. *International Maritime Health*; 68(3): 147-152. DOI: [10.5603/IMH.2017.0026](https://doi.org/10.5603/IMH.2017.0026)

Razzaghi, N., Nikijou, M., Mojambazi, Adiss Kraskian, Zahrabi Masihi, A. (2012). The relationship between big five personality and marital satisfaction. *Quarterly Journal of Evolutionary Psychology*, 7.27.177-269.

Rezayee, K., Sanayee Mehr, M. (2014). A comprehensive meta-analysis of the relationship between family marriage and abnormalities (physical and mental) of Iranian infants (2002-2012).

Sabzali pourbezangi, M. Mohammadi, N. (2018). A comparative study of the level of domestic violence against women in family and non-family marriages, the first international conference and the thitd national conference on management and humanities research, Tehran,

Sanayee Zaker, B. (2020). *Family and marriage measurement scale*. Tehran: Besat Publication.

Seifi, Y. Taghavi, M.R. (2020). The relationship between spiritual well-being and marital satisfaction: the mediating role of psychological toughness. *Bi-quarterly journal of contemporary psychology*.

Seyyedani, A. Yaghoobzade, M.R. (2022). Investigating the relationship between the elements of love styles and marital satisfaction in family and non-family marriages. 9th international research conference in psychology, counseling and educational sciences,

Taghavi, J., Tayyar pour, M., Hashemizade, S. (2019). Explaining marital intimacy based on coping styles and psychological toughness in women suffering from emotional divorce. *Roish Journal of Psychology*. (7)9. 1-16.

Zahed Babolan, A., Ghasempour, A., Hasanzade, SH., Akbari, E. (2013). Investigation the relationship between psychological toughness and forgiveness with hope in athletes. Scientific Journal of Rafsanjan University of Medical Sciences, 11(5), 449-460.

Zare, H. Aminpour, H. (2012). Psychological tests. Tehran: Aizh Publications

Zhian, F. NavvabiNejad, SH. Azimi Garrousi, S. (2017). Investigating the relationship between sexual satisfaction and marital compatibility in married teachers with family and non-family marriages. Family and Research Quarterly. (2) 12. 27-40.

